

ศาลพิเศษ พ.ศ.2478

ในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2478 ได้มีการจัดตั้งศาลพิเศษเพื่อพิจารณาคดีพิพาทชาวไทย
ผู้ก่อการกบฏและจลาจลอีกครั้ง เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยทหารชั้นประทวนเป็นส่วนใหญ่
ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อว่า กบฏนายสิบ และเป็นการจัดตั้งศาลพิเศษครั้งที่ 2 ภายหลังจากที่คณะ
ราษฎรได้เปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จ จัดตั้งขึ้นหลังจากการจัดตั้งศาลพิเศษในคราว
แรกเพียง 2 ปี มีผู้ต้องหาพิพาทชาวไทยจากศาลพิเศษในคราวนี้ 13 คน เป็นทหาร 11 คน
พลเรือน 2 คน

เหตุการณ์ทางการเมืองซึ่งเป็นการจับกุมกบฏและจลาจลในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ได้จัดตั้งศาล
พิเศษ พ.ศ.2476 จนถึงการจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2478

เนื่องจากว่าการจัดตั้งศาลพิเศษ ใน พ.ศ.2478 (หรือการจัดตั้งศาลพิเศษใน
พ.ศ.อื่น ภายหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครอง) คือจุดประสงค์ของการลงโทษผู้เบียดเบียน
ความมั่นคงของรัฐบาล เพราะฉะนั้น จึงสมควรที่จะให้นำเหตุการณ์ของการลงโทษบุคคลเป็น
ภัยต่อความมั่นคงของรัฐบาลรายอื่น ๆ ซึ่งรัฐบาลได้จัดการลงโทษโดยใช้อำนาจตามพระราช-
บัญญัติจัดการ ป้องกัน รักษารัฐธรรมนูญ บาง หรือฟ้องร้องต่อศาลสถิตยยุติธรรมบาง เพื่อแสดง
ให้เห็นว่ามีปฏิกิริยาซึ่งเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองของคณะราษฎรอยู่ตลอดเวลา
โดยไม่ขาดสาย พร้อมทั้งนั้นแสดงให้เห็นถึงการปราบปราม ลงโทษผู้เบียดเบียนต่อรัฐบาล
ซึ่งเป็นพฤติกรรมการรักษาอำนาจ และเป็นจุดประสงค์เกี่ยวกับที่รัฐบาลได้จัดตั้งศาลพิเศษ
ขึ้นเช่นกัน

ก. การลงโทษเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐบาล โดยให้พระราชบัญญัติจัดการ
ป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ

ตั้งแต่ได้จัดตั้งศาลพิเศษใน พ.ศ.2476 จนถึงก่อนจัดตั้งศาลพิเศษ เพื่อพิจารณาพิพากษาโทษบุคคลผู้ก่อการกบฏและจลาจลใน พ.ศ.2478 มีผู้ถูกลงโทษโดยพระราชบัญญัติควบคุม ป้องกัน รักษารัฐธรรมนูญ 2 ชุด คือ

ชุดแรก มีพระยาวิญญูสุนทร คร.โชติ คุ้มพันธ์ นายสมถวิล โทประพัฒน์ นายธรรมนุญ เทียนเงิน หม่อมเจ้า ทวีผล ชยางกูร พันจ่าเอก ชำ ชูวะเสน นายประยูร มินประพาส หม่อมเจ้า วิเศษศักดิ์ ชยางกูร และนายทินทร เทพหัสดิน ณ อยุธยา ทั้งหมดมีจำนวน 9 คน ลงนามโดยคำสั่งของหลวงประดิษฐมนูธรรม ในขณะดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2477

คณะกรรมการผู้มีอำนาจพิจารณาคัดสินลงโทษบุคคลทั้ง 9 คน ตามพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ ได้ลงความเห็นให้จำคุกเขตพระยาวิญญูสุนทร ภายในเขตที่กำหนด (จังหวัดแม่ฮ่องสอน) มีกำหนด 7 ปี ส่วนบุคคลอื่นอีก 8 คน ให้ อยู่ภายในเขตที่กำหนด (จังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดตาก) มีกำหนดคนละ 5 ปี¹

พฤติกรรมของผู้ถูกลงโทษถือว่าเป็นความผิดซึ่ง เป็นหลักฐานจากทางฝ่ายรัฐบาล ล้วนแต่เป็นพฤติกรรมการเมือง มีรายละเอียดในแต่ละบุคคลดังนี้คือ

1. พระยาวิญญูสุนทร "กับพวก คบคิดกันจะทำลายชีวิตบุคคลบางคนในคณะ รัฐบาล และปลุกปั่นให้ประชาชนเกิดความหวาดหวั่นเสื่อมความนิยมต่อการปกครองของ รัฐบาล ตามระบอบรัฐธรรมนูญ ควบคุมภายใต้ความว้าวุ่นของรัฐบาล เป็นคอมมิวนิสต์หรือบอลเชวิค

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 9 ตุลาคม 2477

คติแห่งพยานบุคคล พยานเอกสาร และวัตถุพยานประกอบกัน"¹

2. นายโชติ คุ้มพันธ์

ได้ชักชวนบุคคลหลายคนให้ยื่นการปกครองระบอบเผด็จการ อันเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ กล่าวคำคดีเขียน และแสดงความอาฆาตมาดร้ายต่อรัฐบาล ติดต่อกับพวกกบฏ (กบฏบวรเดช) และมีพรรคพวกทั้งในพระนครและหัวเมือง ร่วมคิดในการที่จะกระทำให้ประชาชนทวาคหวั่นต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ เจ้าพนักงานคนพบเอกสารซึ่งคณะศิษย์เลขที่ 1 คณะศิษย์เลขที่ 2 หัวหนาภิษยภาคตะวันออก หัวหนาภิษยภาคเหนือ ที่มายังผู้ต้องหา แสดงความอาฆาตและแค้นเคืองรัฐบาล²

3. นายสมถวิล ไทประพัฒน์

เป็นผู้หนึ่งในคณะที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง ได้พยายามรวบรวมผู้สมัครเป็นพรรคพวก และวิ่งเต้นจัดหาอาวุธ เจ้าพนักงานคนเอกสารได้หลายฉบับ มีรายนามผู้คิดการปฏิวัติ และโครงการที่จะแจกใบปลิวคอมมิวนิสต์ เพื่อให้ประชาชนเกิดความหวาดกลัวและเกิดความไว้วางใจในรัฐบาล³

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 10 ตุลาคม 2477.

² เรื่อง เดียวกัน.

³ เรื่อง เดียวกัน.

4. นายธรรมบุญ เทียนเงิน

ได้ปลุกปั่นให้เกิดความหวาดหวั่นวาทหารของรัฐบาลรวมคิดในการที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองควย และปรักปรำรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน เจ้าพนักงานคนพบกระสุนปืน ซึ่งใครมิได้โดยมิได้อนุญาต กับคนโคธรมบัตรพัฒนาพิเศษ ปรากฏว่าเงินจำนวนนี้เหลือจากที่ได้ใช้จ่ายไปแล้ว ซึ่งมีผู้ส่งมาให้จากต่างประเทศ รวมเป็นจำนวนสองพันบาท¹

5. หม่อมเจ้า ทวีมด ชยางกูร "ปรักปรำรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน และยกย่องสนับสนุนพวกกบฏ และผู้กระทำการเมือง กับใครเห็นรวมคิดกับหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ ชยางกูร นายโชติ คุ้มพันธ์ นายทินกร เทพหัสดิน ณ อยุธยา และนายประยูร มินประพาฬ ควย"²

6. พันจ่าเอก คำ ชูระเสน "ชักชวนพวกให้ช่วยคัดค้านการจับกุมพระยาวชิริธรธิดี (อดีตผู้บัญชาการทหารเรือในขณะเกิดกบฏบวรเดช) ซึ่งต้องหว่านเป็นกบฏ ถ้าไม่สำเร็จจะเปิดสถานูแทนราษฎร และกล่าวตีเตียนรัฐบาลให้เป็นที่เสื่อมความเชื่อถือไว้วางใจ"³

7. นายประยูร มินประพาฬ "ตีเตียนรัฐบาลและสถานูแทนราษฎรว่าไม่มีประโยชน์แก่ประเทศชาติ และคบคิดกับหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ ชยางกูร นายโชติ คุ้มพันธ์ จะยึดอำนาจการปกครอง แล้วตั้งตัวเป็นรัฐมนตรีกระทรวงเสนาธิการ"⁴

¹ เรื่อง เดียวกัน.

² เรื่อง เดียวกัน.

³ เรื่อง เดียวกัน.

⁴ เรื่อง เดียวกัน.

๘. หม่อมเจ้า วิเศษศักดิ์ ชยางกูร

เคยต้องโทษฐานยุบยงสงเสริมให้เกิดความไม่สงบ เมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว ก็แสดงความอาฆาตเกลียดชังรัฐบาล และยืนยันว่าจะทำการเพื่อชาติ ถึงติดคุกก็ยินดี ซึ่งหมายความว่า จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง โดยปรากฏว่า อยุรรวมวังกับ หม่อมเจ้า ทวีผล ชยางกูร ได้ติดคอกพบปะกับนายทินทร เทพหัสดิน : ณ อยุรขยา และนายประยูร มินประพาส¹ คุย

๙. นายทินทร เทพหัสดิน ณ อยุรขยา "ได้ปรึกษาร่ำไสรายรัฐบาล และเกลี้ยกล่อมสมัครพรรคพวก เพื่อคิดการปฏิวัติ"²

สมควรต่อการนำพฤติกรรมอื่น ๆ ของบุคคลผู้ถูกลงโทษโดยการกำจัดเขต ที่อยู่ในชุดแรกนั้นบางคน เข้าร่วมพิจารณา นอกเหนือไปจากการรับฟังความผิดที่คณะกรรมการ ซึ่งรัฐบาลเป็นผู้ใดแต่งตั้ง ใครระบุไว้เพียงฝ่ายเดียว

พระยาวิญญูสุนทร และหม่อมเจ้า วิเศษศักดิ์ ชยางกูร ก็เป็นผู้ที่เคยถูกฟ้อง ร้องว่าเกี่ยวข้องกับกบฏบวรเดชมาก่อน สำหรับพระยาวิญญูสุนทรนั้น ศาลพิเศษ พ.ศ. 2476 พิพากษาปล่อยตัวเพราะขาดหลักฐานพอที่จะลงโทษ ส่วนหม่อมเจ้าวิเศษศักดิ์ ชยางกูร ศาล พิเศษได้พิจารณาคดีพิพากษาจำคุก 3 เดือน เพราะได้งดถวายคำสนับสนุนกบฏบวรเดช สำหรับพระยาวิญญูสุนทรยังมีพฤติกรรมอื่น ๆ ที่คงเป็นที่เพ่งเล็งของรัฐบาลในเวลาต่อมา ที่สำคัญคือ เมื่อนายไฉน สุวรรณเมธี กับพวก ถูกจับในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2477 เป็น จำเลยต่อศาลสถิตยยุติธรรม ขอหากบฏก่อรัฐบาล พระยาวิญญูสุนทร รับเป็นทนายให้

¹ เรื่องเดียวกัน.

² เรื่องเดียวกัน.

ในคดีดังกล่าว และได้มีพยานฝ่ายโจทก์โต้เถียงว่าพระยาวิชัยสุนทร เกี่ยวข้องกับ นายไถง สุวรรณพิศ ในการกบฏ รัฐบาลโคเฟง เต็งพระยาวิชัยสุนทรมาก จนถึงได้ส่ง ตำรวจไปค้นบ้านในวันที่ 8 กันยายน 2477 และให้ตำรวจ 8 นาย คอยติดตาม¹

ดร.โชติ คุ้มพันธ์ มีบทบาททางการเมืองที่ท้าทายอำนาจรัฐบาล ดังที่ นายธรรมนุญ เทียนเงิน เขียนเอาไว้ว่า

ดร.โชติ เขาเป็นคนแรกที่กล้าพูดโดยเปิดเผยว่า "หมากี้กว่าคน" ซึ่งโดยนัยแล้ว เป็นการตำหนิรัฐบาลทหารอย่างโจ่งแจ้ง ในขณะที่คนส่วนมากกำลังหัวทุก และรู้จักง้อตัวรอดเป็นยอดดี ที่เขาพูดว่าเป็นการตำหนิรัฐบาลทหารนั้น ก็เพราะว่า เมื่อคณะทหารเขาเข้าอำนาจการปกครองจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว แล้วได้แสดงกิริยาโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อจะทำลายพระราชวังศจจกรี ผู้ใดที่เคยเป็นข้าราชการ และฝักใฝ่อยู่กับพระบรมวงศานุวงศ์องค์ใด จะถูกเพ่งเล็งหรือถูกออกจากราชการ โดยขอหาว่า นิยมเจ้า²

จุดที่ 2 ของผู้ถูกลงโทษ โดยไร้อำนาจตามพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ คือ นายพลตรี พระยาอนุภาพไตรภพ หลวงสิทธิบริณการ นายร้อยเอก หลวงวรภักดิ์ภูบาล รวม 3 คน คณะกรรมการผู้พิจารณาโทษได้มีมติภายหลังการไต่สวนแล้ว เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2478 ว่า "บุคคลทั้ง 3 นี้ ได้สมัครรับเห็นกันในการจ้างคนประหารบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลนี้ เพื่อสะดวกในอันที่จะดำเนินการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล จึงให้บุคคลทั้ง 3 อยู่ภายในที่กำหนดเป็นเวลาด่านคนละ 7 ปี นับตั้งแต่นั้นมา"

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 9 กันยายน 2477

² ธรรมนุญ เทียนเงิน, "คำไว้อาลัย" รัฐธรรมนูญฉบับปรุณณจนถึงปัจจุบัน พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ดร.โชติ คุ้มพันธ์ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรสมัย, 2514), ไม่ปรากฏหน้า.

วันที่ 16 เมษายน 2476¹ เฝ้าใ้จว่าบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลที่บุคคลทั้ง 3 ถูกระบุว่า ไ้จากคนใ้ประหารคือ กรณีการลอบยิง นายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2477 เพราะกรณีลอบประหารบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล ก่อนที่บุคคลทั้ง 3 ถูกลงโทษ คือการลอบยิง นายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม

วันที่ 9 พฤษภาคม 2476 พระยาอนุภาพไตรภพ ถูกส่งไปจำกักเขต ที่อำเภอเวียงแสน จังหวัดเชียงราย หลวงสิทธิบริกรมการ และนายร้อยเอก หลวงวรภักดิ์พิบูลย์ ส่งไปจำกักเขตที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก²

๓. การฟ้องร้องบุคคลเป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐบาลต่อศาลสถิตย์ยุติธรรม

1. คดีของนายอุทัย วิวัจนานนท์ กับพวก รวม 6 คน คือ นายร้อยโท ขุนไ้สวนฉะนากาศ นายร้อยเอก ขุนเชียวราชูเวหฬ นายมุกดา เวรุจันทร นายเพิ่ม พันธ โพธิ์ทอง นายชู้ดี สารนุกินย ไ้ถูกฟ้องร้องต่อศาลพระราชอาณา เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2477 ว่า

จะเป็นกบฏ มีผู้สมคบคน เกิดยกลอบใ้ประหารบางคนเป็นสมัครพรรคพวกไว้ เพื่อ จะเปลี่ยนแปลงประเพณีการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ให้เป็นไปตามลัทธิ เผด็จการ (กึ่งเผด็จการ) และจะประทุษร้ายต่อรัฐมนตรีบางคน³ ในการสมคบ กันจะก่อการกบฏนี้ หลวงอุคคฺเศจรฐิต ผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจในเวลานั้น ไ้ เปิดเผยต่อหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2477 ว่า "พวกก่อการนี้ไ้คิดกัน

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 19 เมษายน 2476.

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2477.

³ เรื่องเดียวกันนี้ ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2477.

มาเป็นเวลานานทั้งสอง เคื่อนเศษ . . . พวกกบฏรายนี้จะดงมือทำการในวันที่ 1 เมษายน (2477) อันเป็นวันที่ประชาชนทำบุญขึ้นปีใหม่ที่สนามหลวง¹

ศาสตราจารย์วิชา ได้มีคำพิพากษา ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2477 ว่า

จำคุกนายอุทัย วิวัฒนานนท์ มีกำหนด 20 ปี ฐานเป็นหัวหน้าจะก่อการกบฏให้เกิดขึ้นแก่ประเทศ จำคุกนายรอยโท ชุนไสวมีดยากาศ 15 ปี ฐานสมรู้ร่วมคิดจะก่อการร้าย ทั้งที่ตัวเคยถูกฟ้องร้องมาแล้ว 1 ครั้ง (ในศาลพิเศษ 2476) ไม่เด็ดหลาย จำคุกนายรอยเอก ชุนเขียวราชูเวหฬ 6 ปี ฐานสมคบจะก่อการใด 1 วัน ก็ถูกจับ จำคุกนายมุกดา เวรุจันทร นายเพิ่มพินิจ โพธิทอง นายสุดี สารนุศิษย์ ไวกนดะ 12 ปี ฐานสมรู้ร่วมคิดจะก่อการร้ายขึ้นแก่รัฐบาล²

เมื่อจำเลยยื่นอุทธรณ์และฎีกาคำพิพากษา ศาลชั้นอุทธรณ์และศาลชั้นฎีกา พิจารณาพิพากษาขึ้นคำพิพากษาของศาลชั้นต้นคือศาสตราจารย์วิชา

2. ศศินายโถง สุวรรณทัต กับพวก

ในวันที่ 7 สิงหาคม 2477 สำนักงานโฆษณาการได้ออกแถลงการณ์ มีความสำคัญว่า

เจ้าหน้าที่ตำรวจสืบได้ความว่า มีบุคคลคนหนึ่งได้มี สุ่มเกลี้ยกล่อมเพื่อรวบรวมกำลัง จะก่อการไม่สงบขึ้น³ และในวันเดียวกันนั้นเอง ตำรวจก็ได้จับกุมนายโถง สุวรรณทัต

¹ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 12 เมษายน 2477.

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 14 กรกฎาคม 2477.

³ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 12 เมษายน 2477.

กับพวก รวม 15 คน เมื่อไศสวณเสร็จแล้วไศสงฆองค์ศาลโบริสภา เมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2477 ฐานเป็นกบฏ 13 คน คือ นายไถง สุวรรณทัต จาเอก จอน ชีวะกานนท์ นายเรือเอก พัน จันทโรจน นายเรือเอก สุเอ็ก เล็กสภาพ นายสนิทรหรือเล็ก ชีวะกานนท์ นายนุ้ม นายระเอม กุฎิแก้ว นายนนท จิตตะทัต จาคตรี เสริม ไมจันทร์ นายอรุณ มนตรีกูศล ณ อุยงยา พ.ศ. หุดวง เสนีย์สงคราม พ.ศ. หุดวงสงครามวิจารณ์ จาเอก แอม ออนอุณจิตร โยภกดาวหาวา ตั้งแต่เดือนมิถุนายนจนถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2477 นายไถง กับพวก ไต่บังอาจเตรียมการเพื่อก่อการกบฏให้เปลี่ยนรัฐบาล โดยจะใส่กำลังเข้าบังคับทำลายล้างรัฐธรรมนูญ และพวกจำเลยได้มีการประชุมปรึกษากัน จะคิดประทุษร้ายต่อรัฐมนตรีบางคน และยุยงให้ประชาชนเกลียดชังรัฐบาล¹

การนำสืบในวันที่ 31 สิงหาคม 2477 โจทก์ได้นำพยานเบิกความว่า "นายไถง สุวรรณทัต ไต่มาเกลี้ยกล่อมบอกเล่าแผนการที่คิดจะเป็นกบฏล้มรัฐบาลนี้ พยานให้เขาประชุมกับพวกจำเลยหลายครั้งหลายคราว จนทราบว่าหัวหน้าของพวกจำเลยมีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่หลายคน จำเลยได้เคยระดมนามหัวหน้าผู้ก่อการกบฏให้พยานทราบ คือ พระยาเทพหัสดิน"²

จำเลยทุกคนให้การปฏิเสธ และให้การพ้องกันว่า จำเลยมีความนิยมชมชอบในการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญ มิได้คิดจะก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นอย่างอื่น ทั้งตั้งใจว่าถ้ามีผู้คิดจะก่อการกบฏก็จะนำความไปร้องเรียนต่อเจ้าหน้าที่ทหารบก ศาลพระวราชอาญาได้พิพากษาเมื่อวันที่ 31 กันยายน 2478 ให้จำเลยทุกคน เว้นแต่นายสนิทรหรือเล็ก ชีวะกานนท์ มีความผิดตามกฎหมาย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 22 สิงหาคม 2477

² หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 12 เมษายน 2477.

³ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2478.

ลักษณะอาชญา มาตรา 102 - 104 และพระราชบัญญัติป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ มาตรา 3 พิจารณาให้จำคุกนายไฉง สุวรรณทัต 20 ปี จำเอก จณ ชีวะกานนท์ 15 ปี นายเรือเอก ฉันทโรจน นายเรือเอก สุเอ็จ เด็กสภาพ นายระเฒ กุฎแก้ว นายนนท จิตตะทัต นายอรุณ มนตรีกุล จาตรี เสริม ไมจันทร์ คนละ 12 ปี นายพันตรี หลวงเสริญสงคราม 12 ปี นายพันตรี หลวงสงครามวิจารณ์ 12 ปี จำเอก แอบ อ่อนอุณจิตร 7 ปี และให้ยกข้อหาเฉพาะ นายสนิท หรือเล็ก ชีวะกานนท์ เสีย ให้ปล่อยตัวพ้นข้อหาไป¹

3. พระยาเทพหัสดิน ในขณะดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถูกจับเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2477 และถูกส่งฟ้องยังศาลสถิตยุติธรรม กล่าวหาว่า

ตั้งแต่วันที่ 27 สิงหาคม ค.ศ. (พ.ศ. 2477) ตลอดมาจนถึงวันที่ 7 กันยายน ค.ศ. เดียวกัน จำเลยกับพวกซึ่งยังมีไตฟ้องศาลโคสมคบกันทำเอกสาร มีข้อความใส่ร้ายรัฐบาลว่าดำเนินการปกครองไปในทางคอมมิวนิสต์ และรัฐบาลไม่มีความสามารถปราบปรามโจรผู้ร้าย กับหมกบังงำที่จะดำเนินเศรษฐกิจของราษฎรให้พ้นตัว และรัฐบาลเก็บภาษีจากราษฎรเอาเงินไปใช้ในทางป้องกันอำนาจของตน ทั้งจับจ่ายใช้สอยเงินโดยหาหลักฐานมิได้ แลว่าจำเลยได้เผยแพร่เอกสารที่จัดทำขึ้นนั้นแก่คนหลายคน และจำเลยได้ชักชวนให้ประชาชนพากันไปใช้กำลังบังคับให้รัฐบาลลาออก อันเป็นปฏิปักษ์ต่อการปกครองระบอบรัฐธรรมนูญ²

พฤติกรรมทางการเมืองพระยาเทพหัสดิน ยังนำไปสู่การถูกจับด้วย ข้อหาต่อต้านรัฐบาลครั้งที่สำคัญ ๆ คงจะใดแก่ เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2477 พระยาเทพหัสดิน ได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี ขอให้ คร. โสคติ คุ้มพันธ์ ได้รับความคุ้มครอง

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 1 ตุลาคม 2477

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 27 ธันวาคม 2477

และชอบธรรมในการที่ถูกจับในเรื่องการเมือง¹ เมื่อวันที่ 17 กันยายน 2477 พระยาเทพหัสดิน ได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรีอีก เรื่องการถูกควบคุมตัว และถ้ามีหลักฐานพอจะฟ้องร้องก็ให้จัดการฟ้องร้องโดยเร็ว และครั้งที่สำคัญที่สุดทำให้ถูกจับกุมฟ้องศาลคือ การทำรี เพื่อเสนอยุติไม่ไว้วางใจรัฐบาล

พระยาเทพหัสดิน ปฏิเสธขอหา และแถลงต่อศาลว่า

จำเลยได้กระทำเพียงแต่ตามสิทธิอำนาจของจำเลยซึ่งมีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ และตามกฎหมายอื่น ในฐานะที่เป็นเอกอัครราชทูตหนึ่ง จำเลยมีเสรีภาพในการพูดและการเขียน และในการที่จะแนะนำให้เปลี่ยนแปลงรัฐบาล เพื่อเหตุผลในเรื่องการเมือง จำเลยได้กระทำเพียงแต่ภายในกรอบแห่งสิทธิและอำนาจหน้าที่ของจำเลยตามรัฐธรรมนูญ²

ทั้ง ๆ ที่พระยาเทพหัสดิน ได้อ้างสิทธิอันชอบธรรมเช่นนี้ ศาลชั้นต้นคือศาลพระราชอาญาได้พิพากษาจำคุกพระยาเทพหัสดิน 2 ปี โดย ศาลได้พิเคราะห์แล้ว เห็นว่าจำเลยมีความผิดในฐานะทำเอกสารใส่ร้ายรัฐบาล พระยาเทพหัสดิน ได้ขออุทธรณ์คำพิพากษา ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาปล่อยตัวจำเลย โดยให้เหตุผลที่น่าฟังว่า

¹ แผนกเก็บ สสร. เอกสารกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 4/24 16
เรื่องคดี ดร.โชติ คุ่มพันธ์ กับพวก และพระยาเทพหัสดินทร พระยาวิบูลย์สุนทร.

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 27 ธันวาคม 2477.

³ เรื่องเดียวกันนี้.

ถ้าแม้ว่าการกล่าวคำหั้นตีเคียนรัฐบาลหรือราชการแผ่นดินตามวิถีแห่งรัฐธรรมนูญ หรือการจตุตถุทก เช่นในเรื่องนี้ เป็นสิ่งที่ไม่ได้เสียทั้งสิ้นทีเดียวแล้ว การ บักรองแผ่นดินตามระบอบรัฐธรรมนูญ ก็ไม่บังเกิดผล . . . เมื่อจำเลยหนึ่งเป็น ผู้แทนราษฎรมีเจตนาเพียงแต่จะเสนอญัตติไม่ไว้วางใจในคณะรัฐบาล ฝ่ายบริหาร โดยจำเลยมิได้มีเจตนาอย่างอื่นนอกจากประสงค์จะได้เป็นไปตามระบอบวิถีทาง แห่งรัฐธรรมนูญ จึงเรียกได้ว่า จำเลยอยู่ในกรอบสิทธิของจำเลย จึงหา กวรมีความผิดไม่¹

เมื่อโจทก์อุทธรณ์ในชั้นศาลฎีกา ศาลฎีกายืนยันให้ปล่อยตัวพระยา- เทพหัสดิน ไทพนขอหาไป เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน 2473² พระยาเทพหัสดิน อาจ จะโสดดีกว่าจำเลยในคดีการเมืองผู้อื่น เพราะนอกจากพระยาเทพหัสดิน อาจสิทธิ ของการ เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้แล้ว อาจจะเป็นเพราะความสามารถของทนาย ความชาวอังกฤษของพระยาเทพหัสดิน คือ นาย วี เอช เอ็ดเวิร์ด

4. คดีนายพุ่มกับพวกยิง จอมพล ป.พิบูลสงคราม ในขณะที่ยังเป็น พันเอก หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2477 ในขณะที่ยังเป็น พันเอก หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรี ว่าการกระทรวงกลาโหม ก็มาจากสนามฟุตบอลชั่วคราว ได้ถูกนายพุ่ม ทับสายทอง ดอบยิง ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย นายพุ่ม ทับสายทอง ผู้ยิงถูกจับได้ในทันที หลังจากนั้น มีการจับกุมผู้ต้องหาว่าเกี่ยวข้องกับคดีการลอบยิงในคราวนี้หลายคน แต่ผู้ถูกลงโทษจริง

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 31 มกราคม 2477

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 7 พฤศจิกายน 2473.

มี 6 คน ในจำนวนนี้ 4 คน ถูกส่งฟ้องศาลสถิตยยุติธรรม คือ นายพิทย ผลิตเมียม (พระยาธรรมิกราช) นายรอยตรี ริม ศุภกิจ หลวงวรสารนิจจักษ์ และนายพุ่ม หรือเพิ่ม ทับสายทอง อีก 2 คนคือ หลวงวรภักดีภูบาล และหลวงสิทธิบริกรมการ ถูกคำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้จำกัดเขตที่อยู่ ๑๐หาของจำเลยทั้ง 4 ในคนแยกได้เป็น 2 ประเด็นคือ

ประเด็นแรก

เมื่อวันที่ 3 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 247๐ จำเลยที่ 1 คือ นายพิทย ผลิตเมียม หรือพระยาธรรมิกราช และจำเลยที่ 2 คือ นายรอยตรี ริม ศุภกิจ ได้สมคบกันไต่ถามนายสืบตำรวจ สวัสดิ์ กับนายสืบตำรวจ อิม บึงนพพันเอก หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม หลวงประดิษฐมนูธรรม นายพันตำรวจเอก หลวงอภัยเดชจรต ร่องอิมภักกรมตำรวจ ควบเจตนาจะให้ตายควาย ความพยายามทอฆาตมาครหมาย แต่ยังมีไต่ถามมือทำการ¹

ประเด็นที่สองคือ

ต่อมาวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2477 จำเลยที่ 1 กับจำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 (หลวงวรสารนิจจักษ์) สมคบกันไต่ถาม นายพุ่ม (จำเลยที่ 4) บึงนพพันเอก หลวงพิบูลสงคราม หลวงประดิษฐมนูธรรม เพื่อจะฆ่าให้ตายควายความพยายามทอฆาตมาครหมาย ครั้นเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2477 เวลากลางวัน นายพุ่ม จำเลยที่ 4 ไต่ถามไปยัง พ.อ. หลวงพิบูลสงคราม ที่ท้องสนามหลวง หลายนัด เพื่อจะฆ่าให้ตายตามที่จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 และจำเลยที่ 3 ไต่²

¹ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 1๐ พฤศจิกายน 247๐

² เรื่องเดียวกัน.

นายพิทย ผลิตเมียม นายร้อยตรี ริม ศุภกิจ และหลวงวรสารมัจจิก
ปฏิบัติเสขตลอคค้อหา ส่วนนายหมู่ไ้การรับสารภาพ

ศาลพระราชอาญาเชื่อว่าจำเลยกระทำผิดจริง ได้มีคำพิพากษาเมื่อ
วันที่ 9 พฤศจิกายน 247๖ ให้จำคุกจำเลยทั้ง 3 นายพิทย ผลิตเมียม ร้อยตรี ริม
ศุภกิจ และหลวงวรสารมัจจิก ไว้ตลอดชีวิต ส่วนนายหมู่รับสารภาพ ศาลดัดโทษให้
จำคุกเพียง 10 ปี ครั้นจำเลยอุทธรณ์คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เกิดมีความเห็นขัด
แย้งกันในกลุ่มผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ คือ ผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ 1 ท่าน ในจำนวนทั้งหมด
5 ท่าน พิจารณายืนคำพิพากษาของศาลชั้นต้น โดยมีความเห็นว่า คดีนี้นอกจากเป็นคดี
อุกฉกรรจ์ มทัตโทษแล้ว ยังเป็นคดีประทุษร้ายกรรมอันเกี่ยวควยการ เมืองควย¹ แต่มีผู้
พิพากษาอีกท่านคือ พระยาวิเศษธรรมธาดา ได้แย้งคำพิพากษาวา

จำเลยทั้ง 3 ยังไม่มีความผิด ควรปล่อยตัวไป เพราะพยานโจทก์ก็ให้
การอย่างเหลวแหลก ไม่สอดคล้องตงกัน นอกจากนั้นคำสารภาพของจำเลยที่ 4
(นายหมู่) ที่ให้การปรักรว่าจำเลยที่ 1 - 2 - 3 ย่อมจะใช้เป็นการพิจารณาความ
ผิดแก่จำเลยไม่ได้ พยานโจทก์ก็สู้ไม่ได้ควมาว่า จำเลยที่ 1 - 2 - 3 ได้มีสาเหตุ
โกรธเคืองกับหลวงพิบูลสงครามแต่อย่งใด²

กลุ่มของผู้ที่ถูกดงโทษโดยพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ
และถูกฟ้องร้อง เป็นจำเลยตลอคค้อสถิตยยุติธรรม ตามหลักฐานจากฝ่ายรัฐบาลคือ มี
พฤติกรรรมที่สำคัญสรุปควมาได้คือ

¹ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 31 มีนาคม 247๖

² หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 2 เมษายน 2479

ก) ต้องการฟื้นฟูการปกครองระบอบเดิม ซึ่งคงจะหมายถึงระบอบ
สมบูรณาญาสิทธิราชย์

ข) ประท้วง ร้ายต่อบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล

แต่ถ้าย้อนกลับไปดูการบริหารราชการแผ่นดินของกลุ่มคนผู้เปลี่ยนแปลง
การปกครองได้สำเร็จ อาจจมอง เห็นสาเหตุของการดงโทษบุคคลถึงกวางบางคนว่า
ในขณะทีบุคคลเป็นจำนวนมากไม่กล้าวิพากษ์วิจารณ์หรือยอมจำนนต่อการปกครองโดยระบอบ
เผด็จการที่โดยอาศัยรัฐธรรมนูญ มีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งซึ่งกล้าแสดงความคิดเห็นอย่างเสรี
จึงต้องถูกจับกุม และถูกดงโทษ เช่น นายโรติ คุ้มพันธ์ พระยาเทพหัสดิน นอกจากนั้น
อาจจะเกิดจากนโยบาย ปรามปราม ผู้ใดลืตึกกับระบบเก่าหรือผู้เคยถูกขอหาว่าเกี่ยวข้องกับ
กับคณะกบฏเมือง ใน พ.ศ.2476 มาแล้ว เช่น พระยาวิญญูสุนทร หม่อมเจ้าวิเศษ-
ศักดิ์ ขยางกูร ชุนไสวมัตถยาภาส นายพิทย ผลเตมีย์ (พระยาธรรมิโกเบศร์) พันโท
หลวงสงครามวิจารณ์ เป็นต้น และถ้าพิจารณาอีกเจตนาอันไม่สุจริตของรัฐบาลคือการ
ดงโทษบุคคลโดยใ้พระราชนิพนธ์ **จัดการ** ป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ เป็นอำนาจฝ่ายบริหาร
ที่ใ้ดงโทษบุคคลอย่างงายกาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้นดงโทษโดยพระราช-
บัญญัติ **จัดการ** ป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ โดยการอ้างเอาการลอบยิงบุคคลสำคัญในคณะรัฐบาล
(หลวงพิบูลสงคราม) ไ้้นำไปสู่การจับกุมดงโทษบุคคลอีกหลายคน และหลายกรณี พระยา-
วิญญูสุนทร พระยาอนุภาพไตรภพ หลวงสิทธิมิตรนถาร นายรอยเอก หลวงวรภักดิ์ภูบาล
จึงทำให้หมาคิความบุคคลผู้นดงโทษบางคนไ้กร ทำความผิดตามข้อกล่าวหาหรือคำฟ้องของ
รัฐบาลจริงหรือไม่ เพราะการลอบฆาตนั้นเป็นคดีอาญา ซึ่งสามารถฟ้องร้องเป็นจำเลย
ต่อศาลยุติธรรมไ้ แต่รัฐบาลกลับใ้ระอำนาจดงโทษเสียเอง

การจัดตั้งศาลพิเศษ 247๖

การจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.247๖ ไ้เอาศัย์อำนาจจากพระราชนิพนธ์จัดตั้งศาล
พิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.247๖ และนายอาร์ กียอง เป็นผู้กรวาง

พระราชบัญญัติฉบับที่ 1

สาเหตุที่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นใหม่ แทนที่จะใช้ศาลพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ พ.ศ.2476 พิจารณาพิพากษาดังโทษ ก็เพราะว่า คำปรารภและมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 ให้ศาลพิเศษ พ.ศ.2476 พิจารณาพิพากษาได้เฉพาะคดีกบฏบวรเดช ซึ่งเกิดขึ้นใน พ.ศ.2476 เท่านั้น การที่จะให้ศาลพิเศษ พ.ศ.2476 พิจารณาพิพากษาคดีกบฏนายสิบ ซึ่งเป็นกบฏที่เกิดขึ้นใหม่ จึงทำไม่ได้ ดังนั้น จึงต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 เสียใหม่ โดยขยายอำนาจของศาลพิเศษให้ครอบคลุมถึงคดีที่เกิดขึ้น ใน พ.ศ.2476 คือ "มีอำนาจพิจารณาพิพากษาวรรคาคดีอาญาเกี่ยวกับความผิดฐานกบฏ และก่อการจลาจลที่ได้เกิดขึ้นต่อมาจากการกบฏและจลาจล เมื่อคราวเดือนตุลาคม พ.ศ.2476 จนกระทั่งถึงวันประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้"²

รัฐบาลคณะราษฎรคงจะเห็นผลดีของการจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาโทษผู้ก่อการกบฏและจลาจล โดยเฉพาะการเร่งรัดการพิจารณาคดีและการแทรกแซงกระบวนการพิจารณาพิพากษาได้ จึงได้ปรึกษากับที่ปรึกษากฎหมายในกระทรวงยุติธรรม ชาวต่างประเทศคือ นายอาร์ กียอง เพื่อจัดตั้งศาลพิเศษดงโทษพวกกบฏอีก นายอาร์ กียอง ได้บันทึกชี้แจงรัฐบาล เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2476 (เป็นเวลาที่รัฐบาลได้จับกุมพวกกบฏนายสิบเพียง 1 วัน) ว่ารัฐบาลจะจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาพิพากษาพวกกบฏ

¹ แผนกเก็บ สดร. เอกสารกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 46/89 (ก)

เรื่องพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ

² "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2476," ราชกิจจานุเบกษา 52 (6 สิงหาคม 2476) : 1220.

นายสีมได้ พร้อมกับขี้แจงข้อดีเอาไว้ด้วย กล่าวคือ ใ้ข้ขี้แจงว่า

1. ในกรณีที่จะพิจารณาและพิพากษาคดีความผิดอาชญากรรมร้ายแรงอย่างสำคัญ อันเป็นการกระทำผิดต่อความปลอดภัยของประเทศ โดยศาลพิเศษนั้น ได้มีกฏอย่างมาแล้วในคราวตั้งศาลพิเศษขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 สำหรับพิจารณาคดีกระทำผิดฐานก่อการกบฏ เมื่อเดือนตุลาคม พุทธศักราช 2476 ที่แล้วมานั้น

การที่จะนำคดีความผิดฐานกบฏภายในราชอาณาจักร อันเกิดขึ้นในคราวนั้นขึ้นสู่ศาลพิเศษ ก็ยอมจะดำเนินการตามแบบอย่างที่ได้กล่าวแล้ว

2. อันศาลพิเศษซึ่งมีอยู่ ณ บัดนี้ (ศาลพิเศษ 2476) ยังหาได้ยุบเลิกไปไม่ และเพราะฉะนั้น จากแง่ในทางดำเนินการ เห็นว่า ควรนำวิธีการตามบทแห่งพระราชบัญญัตินั้นมาใช้ ย่อมจะเป็นคุณประโยชน์อย่างดี¹

เข้าใจว่า นอกเหนือจากรัฐบาลได้ขอปรึกษาเกี่ยวกับการใช้ศาลพิเศษลงโทษพวกกบฏที่จับกุมได้แล้วนั้น รัฐบาลคงจะลึกลับให้ศาลยุติธรรมพิจารณาพิพากษาโดยใช้วิธีพิจารณาพิเศษ (คือไม่มีอุทธรณ์และฎีกา) เพราะ นายอาร์ ก็ยอม ใ้ข้ขี้แจงในอีกประเด็นว่า

จะนำเอาวิธีพิจารณาพิเศษมาใช้สำหรับเวลานี้ไม่ได้ นอกจากจะแก้ไขวิธีพิจารณาความอาชญาที่ใช้อยู่ในศาลอาญา (ในศาลแพดเรือนหรือศาลทหาร) การแก้ไขทั้งนี้สำคัญอย่างยิ่ง เพราะวามนโยบายที่ต่องการก็คือจะเอาผู้กระทำผิดทั้งที่เป็นพลเรือนและเป็นทหารมาพิจารณาในศาลพิเศษ และทั้งจะมีใ้ข้เพิ่มการอุทธรณ์และฎีกา

¹ แฉกเก็บ สสร. เอกสารกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 46/39 (ก)

เพิ่ม เรื่องพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ

อันที่จริง เรื่องนี้อาจจะกระทำได้โดยออกพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาที่ไซ้อยู่ในเวลานี้ แต่ถึงแม้จะกระทำเช่นนั้นก็ักัก ปัญหาสำคัญก็อาจจะเกิดขึ้นได้ในเรื่องผดยอนหลังแห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมนั้น . . . 1

ส่วนบทบัญญัติอื่นซึ่งเกี่ยวข้องกับศาลพิเศษ คือ องค์คณะของศาลพิเศษ อัยการศาลพิเศษ อำนาจ และวิธีพิจารณาพิพากษาคดี การบังคับคดี ปัญหาในเรื่องอำนาจศาลและรัฐมนตรีผู้รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ไม่ได้ระบุไว้ในพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งศาลพิเศษ 2470 แลอย่างใด ทั้งนี้ เพราะการคำนึงถึงว่าศาลพิเศษ 2476 ยังไม่ได้ยุบเลิก การจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2470 จึงไม่ตองออกเป็นพระราชบัญญัติใหม่ แต่เป็นพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2470 บทบัญญัติอื่นซึ่งเกี่ยวข้องจึงไม่มี นอกจากระบุไว้เพียงสั้น ๆ ว่า "ให้นำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 มาใช้บังคับโดยอนุโลม²

อย่างไรก็ตาม การคำนึงถึงว่าศาลพิเศษ 2476 ยังคงอยู่ และจะไม่ออกพระราชบัญญัติเพื่อการจัดตั้งศาลพิเศษ 2470 เสียเดยนั้น ขอมทำไม่ได้เช่นกัน เพราะมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ 2476 บังคับอยู่ว่า "ให้ตั้งศาลพิเศษขึ้นศาลหนึ่ง มีอำนาจพิจารณาพิพากษาบรรดาคดีที่เกี่ยวกับการกบฏและจลาจลครั้งนี้"³

1 เรื่องเดียวกัน.

2 "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2470," ราชกิจจานุเบกษา 52 (6 สิงหาคม 2475) : 1221.

3 พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ ราชกิจจานุเบกษา 50 (30 ตุลาคม 2476) : 625.

คำว่า ครั้งนี้ จึงหมายถึง เฉพาะกบฏซึ่ง เกิดขึ้นใน พ.ศ.2476 คือกบฏบวรเดช เท่านั้น การที่จะให้ศาลพิเศษ 2476 พิพากษาคดีกบฏนายสิบ ซึ่ง เกิดขึ้นหลังกบฏบวรเดช เกือบ 2 ปี จึงทำไม่ได้ ต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 เสียใหม่ ขยายอำนาจของศาลพิเศษให้ครอบคลุมถึงคดีที่เกิดขึ้นใน พ.ศ.247๖
ก็

ให้ศาลพิเศษซึ่ง ได้ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา เกี่ยวกับความผิดฐานกบฏและก่อการจลาจลที่เกิดขึ้น ต่อมาจากการกบฏและจลาจลเมื่อคราว เดือนตุลาคม พ.ศ.2476 จนกระทั่งวันประกาศใช้พระราชบัญญัติ . . . 1

อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลพิเศษ พ.ศ.247๖

ศาลพิเศษ พ.ศ.247๖ มีอำนาจพิเศษไปกว่าศาลพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ.2476 ก็คือศาลพิเศษ พ.ศ.2476 มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีกบฏและจลาจลซึ่ง เกิดขึ้นใน พ.ศ.2476 หรือที่รู้จักว่าคดีกบฏบวรเดช เท่านั้น แต่ศาลพิเศษใน พ.ศ.247๖ มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญา ความผิดฐานกบฏและก่อการจลาจลที่เกิดขึ้น ต่อมาจากการกบฏ และจลาจลเมื่อคราว เดือนตุลาคม พ.ศ.2476 จนกระทั่งถึงวันประกาศใช้พระราชบัญญัติ² คือวันที่ 6 สิงหาคม 247๖ จึงหมายความว่า ศาลพิเศษ พ.ศ.247๖ เป็นศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีกบฏและก่อการจลาจลทุก ๆ คดีที่เกิดขึ้นภายหลัง เดือนตุลาคม 2476 มิได้เป็นศาลพิเศษเพื่อพิจารณา

¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 625 - 626.

² "พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติมพุทธศักราช 247๖,"
ราชกิจจานุเบกษา 52 (6 สิงหาคม 247๖) : 1220 - 1221.

กึ่งเฉพาะเรื่องเหมือนกับศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แต่ทั้งนี้ วรรค 2 แห่งมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2470 ใ้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่า คดีซึ่งมีความผิดฐานกบฏและก่อกบฏจลาจล ยังกางชำระ อยู่ในศาลอื่น ห้ามไม่ให้โอนมาชำระยังศาลพิเศษ¹

ถึงแม้ว่าในพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2470 ได้มีบทบัญญัติให้ศาลพิเศษ ซึ่งตั้งขึ้นใน พ.ศ.2470 มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีกบฏและก่อกบฏจลาจล ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่เดือนตุลาคม 2476 ได้หลายกรณี แต่ข้อเท็จจริงศาลพิเศษ พ.ศ.2470 ได้พิจารณาพิพากษาคดีกบฏเพียงกรณีเดียว คือ กบฏนายสิบ

นอกจากนี้ การพิจารณาพิพากษาของศาลพิเศษ พ.ศ.2470 มีลักษณะเช่น เกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาของศาลพิเศษ พ.ศ.2476 คือมีอำนาจพิจารณาพิพากษา ได้ทุกบทกฎหมาย และให้นำวิธีพิจารณาของศาลทหารมาใช้โดยอนุโลม² แต่ยังมีสิ่ง เพิ่มเติมในการพิจารณาพิพากษาของศาลพิเศษ พ.ศ.2470 อีกคือ ในมาตรา 5 ซึ่งมี บทบัญญัติให้ "ในการที่จะลงคำพิพากษาประหารชีวิตแก่ผู้หนึ่งผู้ใดตามคำพิพากษาของศาล พิเศษ ตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าผู้ทงคำพิพากษาจะหยุดเกล้าฯ ถวายฎีกาขอพระราชทาน อภัยโทษต่อพระมหากษัตริย์ ให้เห็นฎีกาภายในเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ได้อ่านคำพิพากษาให้ประหารชีวิต³

¹ เรื่องเดียวกัน.

² เรื่องเดียวกัน.

³ เรื่องเดียวกัน.

การเพิ่มพูนสติปัญญา กงจะมีส่วนเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาประหารชีวิตบุคคล 6 คน ของศาลพิเศษ ใน พ.ศ.2476 ในกรณีกบฏบวรเดช กล่าวคือ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ขยับยั้งฎีกาไว้ เป็นผลให้หลวงการประหารชีวิตจำเลยเรื่อยมา จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระองค์ใหม่ขึ้นครองราชย์ จำเลยถูกกักขังในประหารชีวิตจึงได้รับการลดหย่อนผ่อนโทษ ฎีกาเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษ ถ้าหากมีจะต้องนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระมหากษัตริย์ เพื่อทรงพระราชวินิจฉัยโดยพลัน ถ้าพระมหากษัตริย์ไม่พระราชทานพระบรมราชวินิจฉัยภายในกำหนดเวลาสี่สิบแปดชั่วโมง นับตั้งแต่วันที่ไต่ทรวงรับฎีกานั้น ให้ถือว่าไม่พระราชทานอภัยโทษ ให้เอาตัวผู้ต้องคำพิพากษานั้นไปประหารชีวิต¹

กบฏนายสิบ

ศาลพิเศษซึ่งจัดตั้งขึ้นใน พ.ศ.2473 เป็นที่รู้จักกันดีว่าเป็นศาลพิเศษจัดตั้งขึ้นพิจารณาพิพากษากบฏนายสิบ

ความเป็นไปของกบฏนายสิบคนต่างจะมีคมนเมื่อเปรียบเทียบกับกรณีที่เกิดขึ้นของกบฏบวรเดช ใน พ.ศ.2476 ทั้งนี้ เพราะกบฏนายสิบประกอบด้วยทหารประจำการ 1 คน พลเรือน 2 คน และยังไม่ได้กระทำการใด ๆ ปรากฏให้เห็นชัด ดังนั้นเรื่องราวหรือความเป็นไปของกบฏนายสิบ จึงเป็นเรื่องค่อนข้างลับสัน มีหลักฐานจากฝ่ายรัฐบาลเพียงไม่กี่ชิ้นที่เปิดเผยให้ทราบเรื่องราวของกบฏในคราวนี้คือ

¹ เรื่องเดียวกัน.

ก. ในการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2478
พระยาพหลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรีได้แถลง เรื่องกบฏนายสิบ ต่อที่ประชุมว่า

เมื่อ 2 - 3 วันมานี้ มีเรื่องเกิดขึ้นในหน่วยของกองพันต่าง ๆ ในกรมทหาร
บางหน่วย คือเกิดขึ้นจากนายสิบที่ประจำอยู่ในกองพันนั้น ๆ ได้มีการมั่วสุม
ประชุมกัน คิดจะเปลี่ยนการปกครองจากระบอบรัฐธรรมนูญไป เป็นแบบคิด เตะเคอร์
แต่หากว่าฝ่ายรัฐบาลใคร่รู้สึกเสียก่อนในเรื่องนี้ และได้กระทำการจับกุมกันอย่าง
ดี ๆ อย่างเงียบ ๆ และเป็นผลสำเร็จ และได้ไต่ถามตัวพวกเหล่านี้มากก็ข้างแยกกัน
ไวแล้ว ³

ข. หลักฐานจากแถลงการณ์ของสภาผู้แทนราษฎร กล่าววา

การที่ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พุทธศักราช 2476 แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช 2478 ขึ้นนั้น ก็เนื่องความมีผู้คิดก่อการจลาจล และจะทำลายวาง
อาศิยานเมือง โดยสมคบกับนายทหารชั้นประทวนบางส่วนมีแผนการคั้นแรกที่จะ
ฆ่านายทหารชั้นสัญญาบัตรและบุคคลอื่น ๆ เสีย แล้วยกตนเองขึ้นเป็นผู้บังคับบัญชา
กำลังทหาร และจะทำความผิดอย่างอื่น ๆ อีก ²

ค. จากคำแถลงของ นายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงกลาโหม ผู้รับผิดชอบโดยตรงในกรณีการเกิดกบฏนายสิบ ได้แถลงต่อสภา
ผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2478 ว่า

¹ รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2478 (สามัญสมัยที่ 2)

6 สิงหาคม 2478 หน้า 33 - 34.

² หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 7 สิงหาคม 2478.

มีข้าราชการชั้นนายสิบตามกองพันทหารต่าง ๆ ใดคิดรวมกัน และตรวจสอบแล้ว
ปรากฏในค่าแถมการณ ซึ่งจับได้ว่าในการปกครองของบ้านเมืองที่เป็นอยู่เวลานี้
หาได้เป็นไปในระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริงไม่ . . . ด้วยความตั้งใจดังกล่าว
จึงได้คิดเปลี่ยนแปลงการปกครองขึ้น โดยนายสิบชั้นผู้ใหญ่ในกองพันทุกกองพัน แล้วก็ให้
นายสิบชั้นผู้ใหญ่ในกองพันนั้น ๆ เกิดยึดมั่นนายสิบภายในกองพันทุก ๆ กองพันต่อไป
ให้ทราบความมุ่งหมายอันนี้ นอกจากนั้นเขายังวางโครงการอีกว่า เวลาที่จะ
กระทำการนั้นจำเป็นต้องส่งนายทหารเสี้ยมโทมค คือเขาได้จัดการทำลูกกุญแจ
คลังอาวุธและโรงเก็บปืนกลไว้ และได้นัดหมายกับพลทหารว่า เวลาที่จะทำแล้ว
เขาจะให้พลทหารทุก ๆ กองพันนั้น ทำเป็นทีวาทะเลาะเบาแวงกันขึ้น เพื่อ
จะให้นายทหารวิ่งออกมาจากบ้าน เพราะบ้านพักนายทหารอยู่ในกองพัน แล้วนายสิบ
พลทหาร จะไปจัดการยิงนายทหารในขณะนั้น และเขาได้วางโครงการต่อไปว่า
เมื่อนายทหารทุก ๆ กองพันถูกฆ่าหมดแล้ว ก็ให้จ่านายสิบเป็นผู้บังคับกองพัน ส่วน
ชาวเขาด้วยเขาคุมพลทมนั้น จะไปจับไว้เป็นประกัน และเมื่อใดทำการเสร็จแล้ว
ก็จะไปจัดการประหารชีวิตต่อไป¹

สำหรับหน่วยสังกัดของทหารผู้นั้น ๆ มีความผิดฐานกบฏ คิดจะก่อการ
จลาจลในกองทหาร หลวงพิบูลสงครามได้ออกแถลงการณ์ทางหนังสือพิมพ์ เมื่อวันที่ 7
สิงหาคม 2478 ว่า เป็นนายสิบรับราชการอยู่ ร.พัน 1 มหาดเล็ก 1 คน ร.พัน 2
11 คน ร.พัน 3 2 คน บก.มณฑลทหารบกที่ 1 1 คน²

¹ รายงานการประชุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 2/2478 สมัยที่ 2
สมัยที่ 6 สิงหาคม 2478 หน้า 67.

² หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 8 สิงหาคม 2478.

ง. จากคำฟ้องของโจทก์ต่อศาลพิเศษ 247๘ ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการ
บรรจิจึงจุกประสงค์ของกบฏใน พ.ศ. 247๘ ว่า

ในระหว่างเดือนมิถุนายน จนถึงวันที่ 3 สิงหาคม พุทธศักราช 247๘ พวก
จำเลยได้สมคบกันยุยง เกิดก่อกองของ สมุณคนและตระเตรียมสรรพศาสตราวุธใน
กองทัพลพและในที่ต่าง ๆ กับแบ่งหน้าที่เข้าทำการกบฏหมายทหาร และทำการ
ของรัฐบาล เพื่อยึดอำนาจการปกครอง โดยหมายจับกับบัญชา กับจับ นายพันเอก
พระยาพลพดพิบูลเสนา นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารบก นายพันเอก
หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม ไว้เป็นประกัน ถ้าคนใด
ชักชวนไม่ยอมให้จับ หรือพวกจำเลยคนใดถูกประทุษร้าย ก็ให้มาคนทั้ง 2 นั้น
เสีย ส่วนหลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นั้น ให้จับ
ตาย แล้วถึงตนเองและพรรคพวกของจำเลยขึ้นครองตำแหน่งแทน และตั้งให้ยึด
สถานที่ทำการต่าง ๆ ของรัฐบาล ส่วนสถานที่ทุกแห่งให้จัดการรักษาไว้ การ
กระทำของพวกจำเลยทั้งนี้ พวกจำเลยจะประหารชีวิตข้าราชการในรัฐบาลบาง
จำพวก และผู้ที่ เป็นศัตรูชักชวนการกระทำของพวกจำเลยให้หมดสิ้นนามแก่
พวกจำเลย กับตั้งจะจัดการปลดอยนักโทษการเมือง เมื่อ พ.ศ. 2476 ซึ่งต้องตั้ง
อยู่ในกองมณฑลโทษให้หลุดพ้นจากที่คุมขังทั้งหมด อีกทั้งพวกจำเลยจะขับไลพระ
มหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันเสีย และจะฆ่าพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ขณะ
ทำหน้าที่สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน
(รัชกาลที่ ๘) และจะฆ่า หม่อมเจ้า วรรมไวทยากร วรธรรม ตลอดจนสกุล
วรธรรม ควาย แล้วพวกจำเลยจะอัญเชิญสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 กลับ
มาครองราชสมบัติ ถ้าพระองค์ไม่ทรงรับ ก็ให้เปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นแบบ
มหาชนรัฐ โดยไม่มีพระมหากษัตริย์ต่อไป ¹

¹ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 8 กันยายน 2478 และฉบับวันที่ 10

จากหลักฐานต่าง ๆ ของฝ่ายรัฐบาล ทำให้ทราบว่า ผู้ถูกฟ้องร้องต่อศาล พิเศษ 2478 หรือที่เรียกว่า กบฏนายสิบ คือกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยทหารชั้นประทวน และพลเรือน ไม่พอใจการปกครองบ้านเมืองของรัฐบาลในเวลานั้นว่าไม่ได้เป็นระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง จึงได้สมคบรวมคิดกันตระเตรียมการทำการล้มล้างรัฐธรรมนูญ พระมหากษัตริย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และรัฐบาล เพื่อเปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศสยามให้เป็นอย่างอื่น ซึ่งคงหมายถึงการฟื้นฟูระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ให้พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวขึ้นครองราชสมบัติดังเดิม

หนทางเพื่อนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว หลักฐานและจากฝ่ายรัฐบาลระบุว่า พวกกบฏนายสิบได้กำหนดขั้นตอนไว้ดังนี้

1. เริ่มเกลี้ยกล่อมสองสามผู้คนและตระเตรียมอาวุธก่อน จากกำแพงของหลวงพิบูลสงคราม ได้ทราบว่า การเกลี้ยกล่อมสามสี่คนนั้น ให้นายสิบชั้นผู้ใหญ่ในทุก ๆ กองพันเกลี้ยกล่อมนายสิบทุก ๆ กองพัน เพื่อทำการยึดอำนาจและในการตระเตรียมอาวุธนั้น ได้ทำกุญแจคลังอาวุธและโรงเก็บปืนกลไว้

2. ฆ่าผู้บังคับบัญชาและบุคคลสำคัญ ๆ ฝ่ายรัฐบาล เท่าที่จำเป็นคือ หลวงประดิษฐมนูธรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพยอาภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ หม่อมเจ้าวรรณไวทยากร ที่ปรึกษาของรัฐบาล นายพันเอก พระยาพลพลพยุหเสนา นายกรัฐมนตรี และผู้บัญชาการทหารบก และนายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

3. ขับไลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันันทมหิดล และอัญเชิญพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวกลับมาครองราชย์อีก ถ้าไม่ทรงรับ ให้เปลี่ยนการปกครองเป็นแบบมหาราชรัฐ

การกระทำดังกล่าวตามฟ้องของโจทก์ระบุว่า ได้เกิดขึ้นระหว่างเดือนมิถุนายน จนถึงวันที่ 3 สิงหาคม 2478 ซึ่งเป็นวันที่เจ้าหน้าที่ได้จับกุมตัว¹

มีข้อที่น่าสังเกตว่า เหตุการณ์มีไครุ่นแรงใหญ่โตเช่นในคราวเกิดกบฏบวรเดช พฤติกรรมในการต่อต้านรัฐบาลหรือเป็นกบฏก็ยังไม่เกิดขึ้น ทั้งผู้เข้าร่วมเป็น "กบฏนายสิบ" มีอยู่เป็นจำนวนน้อย ตามที่ไคฟ้อง เป็นจำเลยต่อศาลพิเศษ มีทหารชั้นประทวนซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตามหน่วยทหารต่าง ๆ เพียง 11 คน และมีพลเรือนอีก 2 คน จะคิดการใหญ่เพื่อล้มล้างรัฐธรรมนูญ พระมหากษัตริย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และรัฐบาลได้อย่างไร หลวงประดิษฐมนูธรรมจึง เป็นบุคคลสำคัญหนึ่งในคณะรัฐบาลได้ให้สัมภาษณ์ที่สิงคโปร์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2478 ซึ่งตรงกันข้ามกับข้อความผิดอันยิ่งใหญ่ ดังที่บุคคลอื่นในคณะรัฐบาลหรือขบวนการฝ่ายรัฐบาลได้แถลงว่า "ความจริงหาใครายแรงถึงเพียงนั้นไม่ เรียกว่า คบคิดก่อการร้าย (Conspiracy) เพื่อล้มล้างรัฐบาลเก่า ออกจะแรงเกินไป ที่จริงเป็นเพียงมีผู้ทุจริตคิดกำเริบขึ้นเพียงคนสองคนเท่านั้น² อย่างไรก็ตาม เมื่อถูกฟ้องร้องเป็นจำเลยต่อศาลพิเศษ 2478 จำเลยเป็นส่วนมากถึง 10 คน ได้ให้การรับสารภาพ ซึ่งศาลพิเศษถือว่า "จำเลยจึงให้การรับสารภาพนั้น ตามวิธีพิจารณาในเมืองตน ยอมรับไว้ออกว่าเป็นความจริงตามฟ้องของโจทก์"³

สาเหตุของการจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ. 2478

ก. เพื่อเร่งรัดในการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งเป็นเหตุผลของฝ่ายรัฐบาลที่ประกาศออกมาอย่างเปิดเผย ดังที่คณะรัฐมนตรีได้ยืนยันไว้ในหลักการประกอบร่างพระราช-

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 8 กันยายน 2478.

² หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 21 สิงหาคม 2478

³ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 10 กันยายน 2478

บัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2478 เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาว่า "มีความจำเป็นต้องประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ (พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2478) เพื่อดำเนินการพิจารณาคดีพหุภาษาให้ลุล่วงไปโดยด่วน"¹ เหตุผลดังกล่าวไม่แตกต่างไปจากเหตุผลในคราวก่อนตามร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476

ศาลพิเศษสามารถเร่งรัดการพิจารณาคดีได้ เพราะการห้ามจำเลย แดงทนาย อุตกรรม และฎีกา ดังกล่าวมาแล้ว

๓. เหตุผลทางการเมือง ซึ่งเป็นทางพิจารณาเหตุไต่จึงตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาคดีพหุภาษาแทนที่จะให้ศาลยุติธรรมพิจารณาคดีพหุภาษาไทย เช่นกับฎีกาอื่น ๆ ซึ่งได้เกิดขึ้นในภายหลังที่ได้เกิดกับฎีกาแล้วนั้น อาจจะเป็นเพราะว่า

1. สถานการณ์ทางการเมือง ตั้งแต่ได้เกิดกับฎีกาแล้ว ใน พ.ศ.2476 เหตุการณ์ยังไม่เป็นปกติ รัฐบาลคณะราษฎรยังคงหวาดระแวงว่าจะมีการโค่นล้มอำนาจหรือรื้อฟื้นการปกครองระบอบเดิมขึ้นมาใหม่ จึงได้มีการลงโทษและฟ้องร้องบุคคลต่าง ๆ หลายคน ทั้งโดยพระราชบัญญัติจัดการป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ และศาลยุติธรรม เหตุการณ์ได้ทวีความรุนแรงจนได้มีการลอบยิง นายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม ที่สนามหลวง ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2477 คงจะทำให้รัฐบาลไม่แน่ใจในสถานการณ์ของการปองร้ายที่อาจจะทวีเพิ่มมากขึ้น หากไม่ใช้มาตรการอย่างหนึ่งอย่างใด ระงับความรุนแรงที่เกิดขึ้น การจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาคดีพหุภาษาไทย เป็นมาตรการขั้นรุนแรงซึ่งรัฐบาลคงหวังที่จะใช้เป็นเครื่องมือสร้างความเกรงกลัวให้แก่ผู้มุ่งร้ายต่อรัฐบาล ซึ่งคงจะพอกับเกิดเหตุการณ์

¹ แผนกเก็บ สสร. เอกสารกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 46/89

ทหารชั้นประทวนในกองทัพบกก่อความวุ่นวาย รัฐบาลจึงได้จัดตั้งศาลพิเศษขึ้นพิจารณาพิพากษาโทษในเดือนสิงหาคม 2478

ปัญหาต่อมาคือการจัดตั้งศาลพิเศษ สามารถระงับความรุนแรงได้อย่างไรนั้น ก่อย้อนกลับไปดูวิธีการพิจารณาคดีเป็นลักษณะของศาลพิเศษ ซึ่งไม่ได้ให้หลักประกันความยุติธรรมแก่จำเลยกับโทษที่จำเลยของศาลพิเศษ ใน พ.ศ.2476 ได้รับ ซึ่งปรากฏว่ามีการระบุว่าไม่ยุติธรรม และเป็นโทษที่รัฐบาลได้กำหนดไว้แล้ว เป็นบทเรียนที่อาจจะทำให้เกิดความหวาดหวั่นแก่ผู้มุ่งร้ายหรือต่อต้านรัฐบาลได้

2. การปล่อยให้ศาลสถิตยุติธรรมพิจารณาพิพากษาโทษ อาจจะไม่ได้รับผล เหมือนกับที่รัฐบาลได้หวังไว้ เช่นในกรณีศาลสถิตยุติธรรมพิพากษาปล่อยตัวพระยาเทพหัสดินท หรือกรณีนายพุ่ม ทับสายทอง กับพวก ยิงนายพันเอก หลวงพิบูลสงคราม มีผู้พิพากษาบางคนลงความเห็นแย้ง ไม่ให้ลงโทษจำเลยบางคน การจัดตั้งศาลพิเศษขึ้นเป็นศาลของฝ่ายบริหารอาจจะทำให้จำเลยได้รับโทษเท่าที่รัฐบาลต้องการ

รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับศาลพิเศษ พ.ศ.2478 และจำเลยศาลพิเศษ พ.ศ.2478

ก. การจัดตั้งศาลพิเศษใน พ.ศ.2478 เป็นไปอย่างรวดเร็ว เช่นเดียวกับการจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2476 คือรัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเพื่อจัดตั้งศาลพิเศษใน พ.ศ.2478 ต่อสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 6 สิงหาคม 2478 และได้ให้สภาผู้แทนราษฎร พิจารณา 3 วาระรวดในวันเดียว เมื่อสภาผู้แทนราษฎรโดยอำนวยการพระราชบัญญัติดังกล่าว จึงได้ให้คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ซึ่งมี กรมหมื่นอนุวัตน์จาตุรนต์ พระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา และเจ้าพระยาอมรราช ลงพระนามและนามแล้วจึงได้ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา ในวันเดียวกันนั้น

นับว่าการจัดตั้งศาลพิเศษ พ.ศ.2478 ได้สำเร็จลุล่วงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ เพราะความพร้อมใจของรัฐบาลสภาผู้แทนราษฎร และคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

๗. รายนามคณะกรรมการหรือตุลาการของศาลพิเศษ 2478 คือ

1. นายพันเอก พระยาอภัยสงคราม	ประธานกรรมการ
2. นายพันเอก พระประจักษ์ปัจจนิก	กรรมการ
3. นายพันโท พระวิชัยยุทธ เกษาศานี	กรรมการ
4. นายพันโท หลวงเสรี เรืองฤทธิ์	กรรมการ
5. นายพันโท หลวงเกรียงศักดิ์พิชิต	กรรมการ
6. นายพันโท หลวงรณสีหิทธิชัย	กรรมการ
7. นายร้อยเอก หิรัญ ปัทมานนท	กรรมการ
8. รองอำมาตย์เอก เสี่ยม กัญจนเสถียร	กรรมการ ¹

จำนวนกรรมการศาลพิเศษทั้ง 8 คนนี้ มีอยู่ 2 คน ซึ่งเคยเป็นกรรมการศาลพิเศษ 2476 มาก่อน คือ นายพันเอก พระยาอภัยสงคราม และ นายพันเอก พระประจักษ์ปัจจนิก

ค. จำเลยและอาชีพ

จำเลยของศาลพิเศษ พ.ศ. 2478 มีทั้งหมด 13 คน เป็นทหารชั้นประทวน 11 คน คือ นายสิบตรี หม่อมหลวง ทวีวงศ์ วัชรวิวงศ์ นายสิบเอก เต็ม เณลยทิศ นายสิบเอก ถม เกตุอำไพ นายสิบเอก เทง แซ่ฉิม นายสิบเอก เต็ม สายสุวรรณ นายสิบเอก กวย สิ้นรุวงศ์ นายสิบเอก แซ่ม บัวปลัด ว่าที่นายสิบโท แฉ้ว แสงส่งสูง จานายสิบ สาคร ภูมิทัต นายสิบเอก สวัสดิ์ มหะหมัด และนายสิบโท เลียบ คหิตะพงษ์ มีพลเรือน 2 คน คือ นายสาสน คุชกุล และนายนุม ฌ พัทลุง

¹ หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 11 กันยายน 2478

การพิจารณาพิพากษาในศาลพิเศษ 247๖

ก. คำฟ้องของโจทก์ (อัยการศาลพิเศษ)

โจทก์ (อัยการศาลพิเศษ) ได้ฟ้องจำเลยต่อศาลพิเศษ 247๖ เป็น 2 ส่วนวน ส่วนแรกมีจำเลย 12 คน อีกส่วนมีจำเลย 1 คน ทั้ง 2 ส่วนวนมีข้อกล่าวหาเป็นใจความอย่างเดียวกันว่า

ภายหลังที่ประเทศสยามได้เปลี่ยนระบอบการปกครองจากราชธิปไตย มาเป็นประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญเป็นต้นมา จำเลยในคดีคำที่ 1/247๖ ทั้งหมด (12 คน) และจำเลยในคดีคำที่ 2/247๖ (1 คน) กับพวก ซึ่งยังจับตัวไม่ได้ ได้สมคบรวมคิดกันกระทำความผิดโดยมีแผนการที่จะล้มล้างรัฐธรรมนูญ มหากษัตริย์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ และรัฐบาล ทั้งนี้ เพื่อเปลี่ยนระบอบการปกครองของประเทศสยามให้เป็นอย่างอื่น¹

โจทก์ขอให้ศาลพิเศษลงโทษจำเลย โดยใช้กฎหมายต่าง ๆ ดังนี้คือ พระราชบัญญัติป้องกันรักษารัฐธรรมนูญ พ.ศ.2476 ประมวลกฎหมายอาญาทหาร มาตรา 29, 30, 31, 32, 33, 41 และ 42 พระราชบัญญัติแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาทหาร พ.ศ.247๐ มาตรา 2 กฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 97, 102 63, 64 และ 65 พระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายลักษณะอาญา พ.ศ.2476 มาตรา 3, 4

¹ คดีแดงที่ 1,2 พ.ศ.247๖ หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ ๖ กันยายน

๗. คำให้การของจำเลยต่อศาลพิเศษ 24๕1

1. การรับสารภาพ จำเลยจำนวน 11 คน ได้ให้การรับสารภาพ ตามฟ้องของโจทก์ตลอดข้อหา โดยมีโดยกข้อต่อสู้หรือแก้ตัวประการใด คือ นายสืบศรี หม่อมหลวง ทวีรวงษ์ วัชรวิงษ์ นายสืบเอก เข้ม เฉลยทิศ นายสืบเอก ถม เกตุอำไพ นายสืบเอก เทง แฉฉิม นายสืบเอก เข้ม สายสุวรรณ นายสืบเอก กวย สินธุวงศ์ นายสืบเอก แถม บัวปลื้ม ว่าที่นายสืบโท แม้ว แสงสงสูง จานายสืบ สาคร ภูริทัต นายสาสน กชกุล และนายนุเม ฌ พัทลุง

2. ให้การภาคเสธ ซึ่งหมายถึงกึ่งปฏิเสธ คือ นายสืบโท เลียบ คหิน- ทะพงษ์ ให้การภาคเสธว่า "คดีจำเลยที่ 3 [นายสืบเอก ถม เกตุอำไพ] และ จำเลยที่ 4 นายสืบเอก เทง แฉฉิม ไปชักชวนให้รวมก่อการกบฏ และจำเลยที่ 11 [นายสืบโท เลียบ คหินทะพงษ์] ว่ามิได้เข้าร่วมกบฏ แต่ก็หาได้นำความไปบอกเล่าผู้ใด หรือรายงานให้ผู้อื่นรับทราบมิ" ¹

3. ให้การปฏิเสธฟ้องของโจทก์ทุกประการ คือ นายสืบเอก สวัสดิ์- มหะพันธ์

ค. การไต่สวนจำเลย และการพิจารณาพิพากษา

สำหรับจำเลยผู้รับสารภาพ ซึ่งถือได้ว่าเป็นจริงตามฟ้อง แต่ศาลก็ไต่สวน เพราะถือว่า "โดยที่เป็นคดีอุกฉกรรจ์หัตถ์โทษ โจทก์จึงต้องนำพยานเข้าประกอบ ให้ เห็นพฤติการณ์ ซึ่งจำเลยได้กระทำไป" ² แล้วศาลได้ลงความเห็น

¹ คดีแดงที่ 1, 2 พ.ศ. 2478 หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 10 กันยายน 2478

² เรื่องเดียวกัน.

ศาลได้พิเคราะห์คำพยานของโจทก์ดังกล่าวนี้โดยถ้อยคำตลอดแล้ว เห็นว่า ประมวลพฤติการณ์ทั้งหลายสอดคล้องกัน พึงได้โดยปราศจากข้อสงสัย ฉะนั้น ในส่วนจำเลยที่รับสารภาพเหล่านี้ เมื่ออาศัยค่าให้การจำเลยที่รับสารภาพเต็ม ตามฟ้องของโจทก์ทุกประการ เป็นหลัก ประกอบด้วยพยานหลักฐานของโจทก์ แล้ว เห็นได้ว่าบรรดาจำเลยที่รับสารภาพเหล่านี้ได้รวมกันคิดและเตรียม การเพื่อจะกระทำการกบฏจริงตามฟ้องของโจทก์¹

จำเลยผู้ให้การภาคเสธคือ นายสิมโท เลียบ ตหินทะพงษ์ ศาลได้ไต่สวน แล้ว พิจารณาว่า "จำเลยได้กระทำความผิดเป็นตัวการร่วมกับจำเลยอื่น ๆ ในคดีทั้ง 2 นี้ จริง ตามฟ้องของโจทก์"²

จำเลยผู้ให้การปฏิเสธ คือ นายสิมโท สวัสดิ์ มหะหมัด ศาลพิเคราะห์พิจารณา แล้วเห็นว่า พยานจำเลยที่ 10 [นายสิมโท สวัสดิ์ มหะหมัด] ไม่สมด้วยเหตุผลอันควรฟัง จนสามารถหักล้างพยานหลักฐานของโจทก์เสียได้ ฉะนั้น จึงต้องฟังว่า จำเลยที่ 10 ได้ กระทำความผิดเป็นตัวการร่วมกับจำเลยต่างๆ³

ข้อวินิจฉัยของกรรมการศาลพิเศษ ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวความคิดที่มีต่อ "กบฏ- นายสิม" คือ "การกระทำของจำเลยเหล่านี้ต่อเนื่องกันไป โดยมีจุดมุ่งหมายอันสำคัญ อย่างเดียว คือจะทำการกบฏ จึงต้องเป็นตัวการร่วมกัน"⁴ นอกจากนั้นศาลพิเศษยังได้ วินิจฉัยความผิดของจำเลยบางคน ซึ่งสะท้อนให้เห็นความเชื่อของศาลพิเศษที่มีต่อแผนการ

1 เรื่องเดียวกัน.

2 เรื่องเดียวกัน.

3 เรื่องเดียวกัน, หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 11 กันยายน 2470

4 เรื่องเดียวกัน.

กบฏนั้นว่า เป็นจริงดังที่บุคคลสำคัญในคณะรัฐบาลแถลง และตามฟ้องของโจทก์ก็คือ "แผนการกบฏเฉพาะของจำเลยที่ 4 (นายสิบเอก เท่ง แวรัมย์) นั้นเมื่อก่อนเมื่อกระทำการกบฏแล้ว จะมาพร่องคนเจ้าอาทิตยที่พายอภา ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ในเวดาร์ักษาราชการแทนพระองค์เสียด้วย"¹

กรรมการศาลพิเศษได้พิพากษาปรับโทษตามกฎหมายลักษณะอาญา มาตรา 97 ซึ่งมีโทษประหารชีวิตเพียงสถานเดียว แก่จำเลยศาลพิเศษ 2470 แต่ผลของการรับสารภาพของจำเลยบางคน หรือคดีอื่นของการรวมกันกระทำความผิดของจำเลยบางคน ซึ่งมีไม่เท่ากัน กรรมการศาลพิเศษจึงพิพากษาลดโทษให้แตกต่างกันดังนี้ คือ

โทษเหลือจำคุกตลอดชีวิตคือ นายสิบตรี หม่อมหลวง ทวีวงศ์ วัชรวิงศ์ นายสิบเอก เต็ม เสดยทิศ นายสิบเอก ถม เกตุอำไพ นายสิบเอก เท่ง แวรัมย์ นายสิบเอก กวย สิ้นชูวงศ์ ว่าที่นายสิบโท แว แสงส่องสูง จ่านายสิบ สาคร ภูริรัตน์ นายสาสน กชกุล

โทษจำคุกต่ำกว่าตลอดชีวิต คือจำคุกนายสิบเอก เต็ม สายสุวรรณ นายสิบเอก แฉม บัวปลื้ม นายสิบโท เลียบ คหิมะพงษ์ มีกำหนดคนละ 20 ปี จำคุก นายบุญ ณ พินิจ มีกำหนด 16 ปี

ส่วนบุคคลผู้ต้องคำพิพากษาประหารชีวิต โดยศาลพิเศษมิได้ลดโทษให้เพราะไม่ได้รับสารภาพ คือ นายสิบเอก สวัสดิ์ มหะหมัด การประหารชีวิตแก่นายสิบเอก สวัสดิ์ มหะหมัด ยังคงทำไม่ได้ในทันที เพราะผู้ถูกลงโทษประหารชีวิตได้ทูลเกล้าถวายฎีกาขอพระราชทานอภัยโทษในวันที่ 4 กันยายน 2470 ในวันที่ 6 กันยายน 2470 คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ได้ลงพระนามและนามิให้ยกฎีกาของนายสิบเอก สวัสดิ์

¹ ผู้เกี่ยวข้องกัน.

มหะหมัด เสียให้ดำเนินการไปตามคำพิพากษา และนายสิบเอก สวัสดิ์ มหะหมัด ได้นำตัวไปประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2478¹

อย่างไรก็ตาม มีข้อที่น่าสงสัยเกี่ยวกับกรณีที่โจทก์ฟ้องกล่าวหาจำเลยมีความผิดหลายสถาน และกรรมการไต่สวนแล้วก็เห็นว่า มีความผิดหลายสถานตามคำพยานโจทก์ แต่ในการพิพากษา ศาลพิเศษได้ลงความเห็นว่าเป็น "จึงพร้อมกันพิพากษาว่า จำเลยทุกคนมีความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูล"² ถ้าจะให้สันนิษฐานว่าความผิดฐานประทุษร้ายต่อพระบาทสมเด็จพระบรมราชตระกูลหมายถึงใคร ก็ต้องย้อนกลับไปดูคำฟ้องของโจทก์ที่มีความว่า "จำเลยจะจับไล่พระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันนี้เสีย และจะฆ่าพระองค์เจ้าอาทิตย์ทิพอาภา ขณะทำหน้าที่ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน และจะฆาตกรรมเจ้าวรรณไวทยากร วรรณ กอดอกทั้ง สกุดวรรณกวย แล้วพวกจำเลยจะอยู่เชิดสมเด็จเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 กลับมาครองราชสมบัติ"³

ด้วยเหตุนี้ การพิจารณาพิพากษาของศาลพิเศษจึงขัดแย้งกันเอง เพราะในเมื่อศาลพิเศษเชื่อว่าโดยตลอดถึงเรื่องการจับไล่พระมหากษัตริย์ในรัชกาลปัจจุบันนี้เสีย แต่กลับได้ระบุความผิดของจำเลยแต่เพียงอย่างเดียวในตอนสุดท้ายคือประทุษร้ายต่อพระบรมราชตระกูลนั้น สามารถ

¹ เรื่องเดียวกัน, หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 6 กันยายน 2478

² เรื่องเดียวกัน, หนังสือพิมพ์ศรีกรุง ฉบับวันที่ 11 กันยายน 2478

³ เรื่องเดียวกัน, หนังสือพิมพ์ไทยใหม่ ฉบับวันที่ 9 - 10 กันยายน 2478

ปรับโทษได้ถึงชั้นประทวนชีวิต จึงไม่จำเป็นต้องนำความผิดอื่นเข้าร่วมระงับก็ได้

กรณีการจัดตั้งศาลพิเศษเพื่อพิจารณาพิพากษาโทษกลุ่มบุคคลซึ่งประกอบด้วยทหารชั้นประทวนเป็นแกนนำใน พ.ศ.2476 หรือเป็นที่รู้จักกันอีกชื่อว่า กบฏนายสิบ การรับสารภาพของจำเลยเป็นส่วนมากยอมรับความผิดว่า การต่อต้านรัฐบาลเกิดขึ้นจริง และกระบวนการของการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงการปกครองของคณะราษฎรหรือบุคคลในคณะราษฎรคณะราษฎร ไม่ใช่แต่จะมีเพียงกลุ่มบุคคลผู้ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลพิเศษ พ.ศ.2476 จำนวน 13 คน แต่เพียงกลุ่มเดียว ก่อนหน้านั้นก็มีบุคคลผู้ต่อต้านรัฐบาลถูกพิจารณาพิพากษาโดยคณะกรรมการและศาลยุติธรรมเช่นกัน

การลงโทษกบฏเป็นอำนาจอันชอบธรรมของผู้มีอำนาจในรัฐ แต่ความไม่ปกติเกิดขึ้นเมื่อมีการเลือกเอาการลงโทษกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดฟ้องร้องให้เป็นจำเลยต่อศาลพิเศษ

สันนิษฐานว่าการจัดตั้งศาลพิเศษ 2476 ขึ้นพิจารณาพิพากษาโทษ ใน พ.ศ.2476 เป็นเพราะรัฐบาลได้เวนการไต่สวน การรุนแรง เพื่อลงโทษผู้ต่อต้านรัฐบาลมาชั่วระยะเวลาหนึ่ง (นับตั้งแต่โคตงศาลพิเศษใน พ.ศ.2476) แต่การต่อต้านรัฐบาลไม่มีที่ท่าว่าจะหมดสิ้นไป ประจวบกับเกิดมีผู้ก่อการไม่สงบขึ้น รัฐบาลจึงได้จัดตั้งศาลพิเศษขึ้นให้ใหม่อีกครั้ง ใน พ.ศ.2476

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย